

**Terveydensuojelulain 27 §:n mukaisen käyttökiellon asettaminen Palvelukoti Apila /
Kuuleminen terveydensuojelulain 27 §:n mukaisista määräyksistä /Terveydensuojelulain 51
§:n määräys**

YTERJOLJ 18.05.2021 § 41

Valmistelija johtava terveystarkastaja Tarja Pesonen:

Asianosaiset:

- 1) Kemin kaupunki, kehitysvammopalvelut, Sankarinkatu 7, 94100 Kemi
- 2) Kiinteistö Oy Itätuuli, Valtakatu 34, 94100 Kemi

Palvelukoti Apilassa, Suojalanpolku 10, 94200 Kemi, on tehty terveydensuojelulain mukainen tarkastus 29.4.2021 kohteesta tulleen kattovahinkoilmoituksen perusteella. Tarkastuksella havaittiin kolmannen kerroksen käytävän katossa huoneiden 315 ja 318 välillä selkeä kosteusvauriojälki. Lisäksi asukashuoneessa 318 oli aistittavissa maakellarimaista hajua. Palvelukoti Apila oli siirtänyt huoneen 318 asukkaan kerroksen muihin tiloihin.

Palvelukoti Apilassa on tehty useita tarkastuksia kattovesivahinkojen ja sisäilmaoireiluiden vuoksi. Viimeksi terveysolosuhteita on käsitelty viime vuonna Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaostossa käyttökiellon määräämiseksi ja sen purkamiseksi. KOy Itätuuli on tehnyt Palvelukoti Apilassa korjauksia, mutta ne ovat yhä osoittautuneet riittämättömiksi, koska kattovuotoja tapahtuu kiinteistössä vuosittain.

Asumisterveysasetuksen mukainen toimenpideraja ylittyy korjaamattomalla kosteusvauriolla. Toimenpideraja on puolestaan kynnyсарvo sille, milloin terveyshaitan selvittämiseksi ja tarvittaessa rajoittamiseksi sen jonka vastuulla haitta on ryhdyttävä toimenpiteisiin.

Terveydensuojeluviranomainen voi terveydensuojelulain 27 §:n mukaisesti määrätä vastuullisen tahon korjaamaan terveyshaittaa aiheuttava olosuhde tai määrätä tilalle käyttökielto tai sen käytön rajoittaminen. Lisäksi voidaan antaa määräys rakenteen kuntotutkimuksen suorittamisesta. Ennen mahdollisen päätöksen tekemistä, on asianosaisia kuultava. Ympäristöterveysvalvonta on kuullut asianosaisina Kemin kaupungin kehitysvammopalveluita ja KOy Itätuulta.

LIITTEET

Vastineet:

Kemin kaupunki, Kehitysvammopalvelut, Sankarinkatu 7, 94100 Kemi
Kiinteistö Oy Itätuuli, Valtakatu 34, 94100 Kemi

Kemin kaupungin vastineessa ilmoitetaan, että se tulee järjestämään toiminnan korvaavissa tiloissa, mikäli tilan käyttöä rajoitetaan tai käyttö kielletään. Vastineessa kerrotaan, että työterveyslääkärin vuonna 2020 laatima terveydellisen merkityksen arviointi on edelleen voimassa.

KOy Itätuulen vastineessa todetaan kattovuodon olevan uusi, aikaisempaan vuotoon liittymätön. Vaurioalue on pieni ja se esitetään korjattavaksi ja eristettäväksi. KOy esittää, että koko osastoa ei tulisi sulkea. Teettämiensä tutkimusten pohjalta se ilmoittaa, ettei merkittävää ja selvää asumisterveyttä vaarantavaa ongelmaa ole edelleenkään pystytty osoittamaan. Vastineessa myönnetään vesikatteen olevan elinkaarensa päässä ja sen uusimisen tarve. Kattoremontti on otettu KOy Itätuulen korjausohjelmaan ja rahoitus varmistunee kesän aikana.

Terveyshaitta on arvioitava kokonaisuutena ja sen arviointi kuuluu terveydensuojeluviranomaiselle. Altisteen toimenpiderajaa sovellettaessa huomioidaan altistumisen todennäköisyys, toistuvuus ja kesto, mahdollisuudet välttyä altistumiselta tai poistaa haitta sekä poistamisesta aiheutuvat olosuhteet ja muut vastaavat tekijät. Asumisterveysasetuksen perusteella toimenpiderajan ylittyminen voidaan todeta aistinvaraisesti kosteusvauriojälkenä sekä homeen hajuna. Maakellarimainen haju on tärkeä havainto, sillä pitkään jatkuneen kosteusrasituksen seurauksena mikrobikasvustoa voi kehittyä rakenteiden sisälle ilman merkkejä pinnoilla. KOy Itätuulen teettämiä tutkimuksia ei ole tehnyt terveydensuojelulain 49 §:ssä mainittu ulkopuolinen asiantuntija, vaikka sen käyttämisestä on kiinteistönomistajalle useasti mainittu. Yksittäiset näytetulokset eivät kuvaa kokonaistilannetta, vaan näytteenoton tulisi perustua aina lähtötietojen ja kohteen katselmuksen perusteella tehtyyn suunnitelmaan. Em. prosessia kiinteistössä ei ole suoritettu. Lisäksi näytteet on otettu vuosi sitten eivätkä ne siten kuvasta nykyistä tilannetta. KOy Itätuulen vastineessa kirjoitetusta poiketen todetaan, että useassa näytetuloksen johtopäätöksessä on mainintaa mahdollisesta kosteus- ja mikrobivauriosta indikoivasta yhdisteestä tai lajistossa havaitusta kosteusvaurioindikaattorilajista/-lajeista.

Palvelukoti Apila toimii ympärivuorokautista hoitoa antavana yksikkönä. Kolmannessa kerroksessa asuu kuusi asukasta sekä työskentelee työntekijöitä. Terveydensuojelullisesti Palvelukoti Apilan tilannetta ei voi nähdä lyhytkestoisena häiriötilanteena, koska kattovuotoja on ollut useasti eikä tilannetta ole saatu korjattua pysyvästi. Viranomainen on käyttänyt toimivaltaansa kohteen olosuhteiden parantamiseksi korjauskehotuksilla ja -määräyksellä, mutta ne eivät ole saaneet aikaiseksi tyydyttävää tulosta. Toimenpiteiden kiireellisyyttä puoltaa terveyshaittaa aiheuttavan olosuhteen toistuvuus ja työntekijöiden oireilu tiloissa (työterveyslääkäriin lausunto yhä voimassa). Henkilökunta on ilmoittanut asukkaiden oireiluista, mutta niistä ympäristöterveysvalvonnalla ei ole lausuntoja. Näiden perustelujen vuoksi terveydensuojeluviranomaisen tulee ryhtyä terveydensuojelulain 27 §:n mukaisiin toimenpiteisiin.

Sovelletut oikeusohjeet:

Terveydensuojelulaki (763/1994) §:t 1, 2, 26, 27, 44, 45, 46, 49a, 49d, 51 ja 56

Terveydensuojeluasetus (1280/1994) §:t 15, 16 ja 17

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista (545/2015) §:t 1, 2, 3, 4, 15, 20 ja 21

Hallintolaki (434/2003) §:t 31, 32, 33, 34, 36, 44, 45 ja 46

VT. YMPÄRISTÖPÄÄLLIKÖ MINNA KARHUNEN:

Ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto päättää antaa terveyshaittaa esiintyvän olosuhteen perusteella seuraavat määräykset terveydensuojelulain 27 §:n nojalla:

1. Palvelukoti Apilan, os. Suojalanpolku 10, 94200 Kemi kolmannen kerroksen asukashuone 318 ja käytävä huoneiden 315 ja 318 välillä asetetaan terveydensuojelulain 27 §:n mukaiseen käyttökieltoon 12.6.2021 alkaen. Käyttökielto on voimassa niin kauan kuin terveyshaittaa aiheuttavat tekijät on poistettu.
2. Kehitysvammopalveluiden tulee huolehtia em. tilojen riittävästä tuulettamisesta niin kauan kunnes KOy Itätuuli on osastoinut vahinkoalueen pois muista palvelukodin tiloista.
3. KOy Itätuulen tulee toimittaa kuntotutkimusraportti, josta käy ilmi

Palvelukoti Apilan katon ja suoraan sen alapuolella olevien rakenteiden kunto 31.8.2021 mennessä ympäristöterveysvalvonnan Kemin toimipisteeseen, os. Valtakatu 26, 94100 Kemi.

Raportissa tulee lisäksi olla selvitys kolmanteen kerrokseen aiheutuneen vaurion laajuudesta sekä selvitys asukashuoneen 318 hajun syystä.

4. Terveystarkastuslain 27 §:n nojalla kuntotutkimuksen suorittajan tulee täyttää terveystarkastuslain 49 §:n ja asumisterveysasetuksen 27 §:ssä ja liitteessä 3 kuvatut pätevyysvaatimukset. KOy Itätuulen tulee toimittaa tutkimuksen suorittajan tiedot ympäristöterveysvalvontaan (tarja.pesonen@tornio.fi).

5. KOy Itätuuli ei saa ryhtyä lisäkorjaustoimenpiteisiin ennen kohdassa 3. mainittua kuntotutkimusta. Kuntotutkimuksen perusteella KOy Itätuuli laatinee korjaussuunnitelman, jonka se toimittaa ympäristöterveysvalvontaan ennen korjaustöiden aloittamista. Tarvittaessa viranomaisen voi antaa uusia terveystarkastuslain 27 §:n ja/tai 51 §:n mukaisia määräyksiä terveystarkastuksen poistamiseksi.

Määräyksiä tulee noudattaa mahdollisesta valituksesta huolimatta.

Pidetään pöytäkirja kokouksessa tarkastettuna tämän asian osalta.

MERI-LAPIN YMPÄRISTÖTERVEYS- JA JOUKKOLIIKENNEJAOSTO:

Hyväksyttiin.

LISÄTIEDOT: johtava terveystarkastaja Tarja Pesonen p. 0405681694

TÄYTÄNTÖÖNPANO: Muutoksenhakuna hallintovalitus Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen

Otteet:

Kemin kaupunki, Kehitysvammapalvelut, Sankarikatu 7, 94100 Kemi
Kiinteistö Oy Itätuuli, Valtakatu 34, 94100 Kemi
Meri-Lapin ympäristöterveysvalvonta / Tarja Pesonen

YTERJOLJ 21.09.2021 § 58

Valmistelija Johtava terveystarkastaja Tarja Pesonen:

Asianosaiset

- 1) Kemin kaupunki, Kehitysvammapalvelut, Sankarikatu 7, 94100 Kemi
- 2) Kiinteistö Oy Itätuuli, Valtakatu 34, 94100 Kemi

Palvelukoti Apilassa on ollut useita kattovesivahinkoja. Niiden ja kohteesta tulleiden sisäilmasto-ongelmiin liittyvien yhteydenottojen perusteella on tehty tarkastuksia. Jaosto on käsitellyt viimeksi Palvelukoti Apila terveys- ja turvallisuusasiaa 18.5.2021, jolloin se antoi asian suhteen määräyksiä.

Terveystarkastajan seurantaikäynnillä 13.9.2021 havaittiin, että asukashuone 318 ja sen etukäytävä olivat eristettyinä muista tiloista ja näin ollen käyttökiellossa (määräys nro 1). Tehdyllä käynnillä havaittiin osastointi puutteelliseksi, sillä teippaukset olivat yläosastaan irti (määräys

nro 5). KOy Itätuuli on toimittanut ympäristöterveysvalvontaan rakennusterveysasiantuntijan tekemän kuntotutkimusraportin 19.8.2021 (määräykset nro:t 3 ja 4).

Lista tehtävistä korjaustoimenpiteistä on toimitettu 31.8.2021 (määräys nro 5): " Pohjautuen raporttiin ja sen yllä oleviin koonti tietoihin KOy Itätuulen korjaustoimenpiteet ja aikataulut ovat seuraavat:

- Käytävä: Kastuneen käytävän jyrskintä/kuivatus ja pinnoitus / aloitetaan heti kun saadaan lupa aloittamiseen.
- H318: Keittiön kaapin alta (lavuaarin poistoputken kohdalta) muovimaton vaihto + kuivatus / aloitetaan heti kun saadaan lupa aloittamiseen.
- H318 WC: Hormi eristeen vaihto / aloitetaan heti kun saadaan lupa aloittamiseen.
- Mineraalivillojen poisto/kapselointi / aloitetaan heti kun saadaan lupa aloittamiseen.
- Porrashuoneen korvausilmaventtiilin siirto / aloitetaan heti kun saadaan lupa aloittamiseen.
- LISÄKSI: Katon muutostyö tasakatosta - pulpettikatoksi. Kilpailutus muutostyön osalta on käynnissä, josta vastaa toimitusjohtaja ja hallitus. Aikataulu muutostyölle on avoin."

Oheisaineistona PBM tutkimusseloste 21039451

Tutkimusselosteen mukaan vesikatto sisältää vuotoriskiä myös tulevaisuudessa, koska siinä on useita kerroksia kermejä päällekkäin. Huoneen 318 käymälästä otetuissa näytteessä havaittiin heikko viite materiaali-auriosta, mutta se ei todennäköisesti ole syy hajuun. Huoneen puolella havaittiin lievästi kohonneita pintakosteusmittausarvoja, joiden perusteella suositeltiin maton vaihtoa ja lattian kuivausta. Hajun huoneessa todettiin olevan peräisin viemäristä. Tutkimusten perusteella Apilan kolmannen kerroksen tiloissa oli paikoin havaittavissa paljaana olevia mineraalivillaeristeitä, jotka ehdotettiin pinnoittamaan tai poistamaan. Kohteessa todettiin poistoilmanvaihtoon liittyviä korvausilman saantiongelmia. Porrashuoneen korvausilmaventtiili suositeltiin siirrettäväksi, venttiilin läheisissä akustiikkalevyissä havaittiin kosteusjälkiä. Korvausilmaventtiilin aukipitamisestä huomautetaan. Kolmannen kerroksen tiloista otetuissa pyyhintänäytteissä havaittiin niukasti mineraalivillakuituja, mutta runsaasti orgaanisia kuituja ja huonepölyä.

Terveysuojelulain (763/1994) 2 §:n 2 momentin mukaan elinympäristöön vaikuttavan toiminnan harjoittajan on tunnistettava toimintansa terveyshaittaa aiheuttavat riskit ja seurattava niihin vaikuttavia tekijöitä. Toimintaa on harjoitettava siten, että terveyshaittojen syntyminen mahdollisuuksien mukaan estyy. Lain 27 §:n ja/tai 51 §:n mukaan terveydensuojeluviranomainen voi antaa kieltoja tai määräyksiä. Ennen mahdollista päätöstä on asianosaisia kuultava.

Palvelukoti Apilassa on usean vuoden ajan havaittu kattovuotoja, jotka ovat näkyneet kiinteistön sisätiloissa. Katon kunto on ensisijainen syy havaittuun terveyshaittaan ja sisätiloissa havaitut ongelmat/oireet seurausta. Itätuulelta saadussa selvityksessä ei ole tarkkaa selontekoa, milloin katon muutostyöt toteutuvat. Terveysvalvonnan näkökulmasta korjaustyöt tulisi aloittaa kattorakenteista sekä näkyvien mineraalivillaeristeiden peittämisellä ja niiden ohella tai jälkeen lopuista esitetyistä sisätilojen korjauksista, sillä nykyisessä katossa on vuotoriski. Koska KOy Itätuuli ei ole esittänyt katon korjaukselle toteutumisaikataulua, on terveydensuojeluviranomaisen kuultava mahdollisen korjausmääräyksen suhteen KOy Itätuulta. Myös runsaan huonepölyn

esiintymisestä ja sen poistamisesta on aiheellista kuulla kehitysvammapalveluita.

Aikaisemmin tehdyt päätökset ovat voimassa, käyttökiellon purkaminen on mahdollista vain terveydensuojeluviranomaisen päätöksellä.

Sovelletut oikeusohjeet:

Terveydensuojelulaki (763/1994) §:t 1, 2, 26, 27, 44, 45, 46, 49a, 49d, 51 ja 56

Terveydensuojeluasetus (1280/1994) §:t 15, 16 ja 17

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista (545/2015) §:t 1, 2, 3, 4, 15, 20 ja 21
Hallintolaki (434/2003) §:t 31, 32, 33, 34, 36, 44, 45 ja 46

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö Maikkula Pipsa

Päätösehdotus

1. Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto kuulee KOy Itätuulta, Valtakatu 34, 94100 Kemi, missä aikataulussa se korjaa esittämällään tavalla kattorakenteet. Kirjallinen selvitys tulee toimittaa tarja.pesonen@tornio.fi -osoitteeseen 30.9.2021 mennessä. (Mikäli annettu aikataulu on liian tiukka, tulee asianosaisen pyytää mahdollista lisäaikaa asiansa käsittelyyn.)
2. Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto kuulee Kemin kaupungin kehitysvammapalveluita, Sankarikatu 7, 94100 Kemi, mihin toimiin se ryhtyy huonepölyongelman suhteen. Kirjallinen selvitys tulee toimittaa tarja.pesonen@tornio.fi -osoitteeseen 30.9.2021 mennessä.

Päätös

Hyväksyttiin.

YTERJOLJ 16.11.2021 § 65
905/11.03.00/2021

Valmistelija

Johtava terveystarkastaja Tarja Pesonen:

Asianosaiset

- 1) Kemin kaupunki, Kehitysvammapalvelut, Sankarikatu 7, 94100 Kemi
- 2) Kiinteistö Oy Itätuuli, Valtakatu 34, 94100 Kemi

Palvelukoti Apilassa on todettu terveyshaittaa aiheuttava olosuhde ja asiaa on käsitelty aiemmin jaostossa. Asianosaiset ovat toimittaneet vastineensa kuulemiseen Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaoston päätöksen mukaisesti johtavalle terveystarkastajalle. Kiinteistönomistaja on toimittanut tilojen korjaussuunnitelman. Muut tilat korjataan välittömästi, mutta vesikatkon korjaaminen esitetään siirrettäväksi vuodelle 2022. Kehitysvammapalvelut ovat ilmoittaneet siivousta tehostettavan ongelmapaikoissa.

Saatujen vastineiden perusteella on osapuolien kanssa pidetty neuvottelu 21.10.2021 ennen varsinaista päätöksentekoa. Samalla kiinteistönomistajan edustajaa on kuultu suullisesti asianomaisen suostumuksella mahdollisista annettavista määräyksistä.

Neuvottelun jälkeen johtava terveystarkastaja on antanut 21.10.2021 (tapahtumatunnus 1347357) terveydensuojelulain 51 §:n mukaisen kiireellisen määräyksen Kiinteistö Oy Itätuulelle korjata korjaussuunnitelman mukaisesti Palvelukoti Apilan kolmannen kerroksen terveystahaitta aiheuttavat rakenteet sekä niiden lisäksi länsipään rappukäytävän vesivahinkojäljet. Määräystä tulee noudattaa muutoksenhausta huolimatta.

Lisäksi määräyksessä muistutetaan ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaoston 18.5.2021 tekemästä tilojen käyttökieltopäätöksestä. Kyseinen päätös on voimassa siihen saakka, kunnes terveystahaitta aiheuttavat tekijät on poistettu ja jaosto on purkanut käyttökiellon.

Määräyksen kiireellisyyden perusteena on se, että korjausalueelta puuttuvat lämmöneristeet, minkä vuoksi korjausten jatkamisella on kiire.

Määräys on liitteenä.

Sovelletut oikeusohjeet:

Terveydensuojelulaki (763/1994) §:t 1, 2, 26, 27, 44, 45, 46, 49a, 49d, 51 ja 56

Terveydensuojeluasetus (1280/1994) §:t 15, 16 ja 17

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista (545/2015) §:t 1, 2, 3, 4, 15, 20 ja 21

Hallintolaki (434/2003) §:t 31, 32, 33, 34, 36, 44, 45 ja 46

Esittelijä	Ympäristöpäällikkö Maikkula Pipsa
Päätösehdotus	Jaosto hyväksyy 21.10.2021 annetun kiireellisen määräyksen. Määräyksen antaminen ja terveydensuojelulain 51 §:n 2. momentin käyttäminen on ollut välttämätöntä terveystahitan poistamiseksi ja korjaustoimien jatkamiseksi.
Päätös	Hyväksyttiin.
